

Bishul Akum

Rav Avrohom Chaim Agishtein

INTRODUCTION

The Mishnah in Maseches Avodah Zarah¹ writes that Chazal prohibited the consumption of Bishul Akum—food cooked by a non-Jew—even when there is no concern regarding the kashrus of the ingredients themselves. Rashi on the Mishnah² explains that the reason for this gezeirah is mishum chasnus—to prevent intermarriage—since Chazal understood that social interaction and relationship-building often revolve around shared meals.

In his commentary on the Gemara³, Rashi adds an additional concern: shema yachilenu davar tamei—that habitual dining with non-Jews may lead to the inadvertent consumption of actual non-kosher food.

PART 1: THOSE INCLUDED IN THE PROHIBITION

NON-RELIGIOUS JEWS

The poskim debate whether the prohibition of Bishul Akum extends to a mumar—a Jew who has abandoned observance and who, in certain areas of Halacha, is treated similarly to an akum.

The Pri Chadash⁴ cites poskim who rule that food cooked by Karaite Jews is prohibited due to Bishul Akum. The Pischei Teshuvah⁵, quoting the Tiferes L'Moshe, likewise rules stringently. He writes that although in this scenario the concern of intermarriage is not relevant—since the children of such a Jew are fully Jewish—the concern of being fed non-kosher food remains.

Rav Moshe Feinstein⁶, however, disagreed. He ruled that the gezeirah of Bishul Akum was instituted only concerning non-Jews. Accordingly, food cooked by a mumar would be permitted, provided one can verify that there are no actual kashrus issues.

Regarding non-religious Jews today, there is an additional reason to be lenient. Many poskim⁷ maintain that since they grew up without any meaningful exposure to Judaism, they have the status of a tinok shenishbah—

a Jewish child who was taken captive by gentiles and never given a Jewish education - not the status of a mumar. As such, according to all opinions, there would be no issue of Bishul Akum.

In practice, Dayan Fuerst maintains that there is no concern of Bishul Akum with food cooked by non-religious Jews, though one must take extra precautions to ensure that all ingredients are kosher.

NON-JEWISH HOUSEHOLD HELP

Historically, some communities were lenient regarding Bishul Akum when food was prepared by non-Jewish household help. The Rishonim, however, struggled to find a firm halachic basis for this custom.

Rabbeinu Avraham, cited by Tosafos⁸, suggests that when a non-Jewish servant cooks in a Jewish home, neither concern behind the gezeirah applies: there is no social mingling with the servant's family, and the risk of non-kosher ingredients is minimal since it is the Jew's kitchen. Rabbeinu Tam, however, disagreed, invoking the principle of lo plug—the gezeirah applies uniformly, without exceptions.

The Ramban⁹ suggests that in societies where slavery existed, servants were considered the property of their Jewish owners and therefore were not included in the gezeirah. The Rashba and Ra'ah¹⁰, however, reject this approach, again based on lo plug.

The Rashba¹¹ suggests another leniency: since the prohibition was enacted to prevent social closeness, food cooked by a servant as part of paid labor—absent any personal relationship—would not foster companionship. The Rashba himself rejects this reasoning, and the Shach notes that this rationale is not cited by later poskim.

The Rema¹² offers a different explanation for the historical leniency. In earlier times, cooking was often done over a shared hearth, and it was nearly inevitable that a Jewish household member would stoke the fire or add fuel. This minimal involvement could qualify the food as Bishul Yisrael. Other poskim¹³ disagree, since the Jew has no intention of participating in the cooking his involvement has no significance.

In practice, the consensus of the poskim¹⁴ is that Bishul Akum does apply to food prepared by non-Jewish household help—especially today, when most of the rationales given for leniency are no longer relevant. One must therefore take appropriate steps to avoid the prohibition, as discussed below.

BISHUL YISRAEL

In order for food to be considered Bishul Yisrael, a Jew

must take part in the cooking process. To properly understand what level of participation is required, it is first necessary to address the related—but independent—prohibition of Pas Akum¹⁵, bread baked by a non-Jew.

With regard to Pas Akum, the Shulchan Aruch¹⁶ rules that it is sufficient for a Jew to participate in the cooking process in a minimal way, such as lighting the fire in the oven or adding some heat by stoking the coals. This level of involvement is enough to render the bread Pas Yisrael.

When it comes to Bishul Akum, however, there is a fundamental machlokes between the Shulchan Aruch¹⁷ and the Rema as to whether this same standard applies.

The Rema maintains that Pas Akum and Bishul Akum share the same requirements. Accordingly, as long as a Jew lit the fire or even minimally increased the heat—such as by raising the flame or stoking the coals—the food is considered Bishul Yisrael.

The Shulchan Aruch, however, disagrees. He rules that although such minimal involvement is sufficient for Pas Akum, Bishul Akum requires a greater degree of Jewish participation. To qualify as Bishul Yisrael, a Jew must either place the food on the fire or be directly involved in the cooking itself, such as stirring a pot while it is on the fire or flipping meat while it is cooking on a grill.

This machlokes is particularly relevant in the context of restaurants. Most establishments rely on the ruling of the Rema, with the mashgiach lighting the fire at the beginning of the day while the non-Jewish staff performs the cooking. A Sephardi, who follows the opinion of the Shulchan Aruch, should therefore make a specific request that the mashgiach be the one to place the food on the fire.

PART 2: FOODS INCLUDED IN THE PROHIBITION

Since the prohibition of **Bishul Akum** was enacted in order to prevent social closeness, Chazal limited its scope to foods whose preparation and consumption naturally lend themselves to social bonding. Accordingly, not every food cooked by a non-Jew is subject to the prohibition. Rather, a food must meet **two criteria** in order to be included.

First, the food must be one that is generally not eaten raw (eino ne'echal chai). When a food is commonly eaten raw¹⁸, the act of cooking it is not considered significant and does not create a sense of shared experience.

Second, the food must be something that would be served at a royal table (oleh al shulchan melachim). Simple foods that would not be served at a state dinner¹⁹ do not foster social bonding and were therefore excluded from the gezeirah.

Only foods that meet both of these criteria are subject to the prohibition of Bishul Akum.

1. Foods That Are Not Eaten Raw (Eino Ne'echal Chai)

Foods such as meat or potatoes, which are generally not eaten raw, fall under this category and are subject to Bishul Akum. Foods that are commonly eaten raw—such as carrots or peppers—are excluded, since cooking them does not fundamentally change the eating experience.

Eggs – Ne'echal al Yedei Hadchak

Although eggs can technically be eaten raw, the Shulchan Aruch²⁰ rules that they are subject to Bishul Akum. Since most people would only eat raw eggs under pressing circumstances²¹, cooking them is considered a meaningful act and therefore included in the gezeirah²².

Country-Dependent Foods

Whether a food is considered commonly eaten raw depends on local norms²³. Foods such as mushrooms and zucchini illustrate this point. In the United States, they are commonly eaten raw—often served on vegetable platters—and therefore would not be subject to Bishul Akum. In other countries, where these foods are generally eaten only when cooked, they would be included.²⁴

Sushi and Raw Fish

Fish is generally subject to Bishul Akum, as it is not commonly eaten raw. With the rise in popularity of sushi, the question arose whether certain fish—such as salmon or tuna—should now be considered ne'echal chai. While some poskim suggest room for leniency, the consensus of Dayan Fuerst and other leading poskim is that the prohibition remains in place²⁵.

First, even if we assume that most Americans²⁶ are willing to eat raw fish in sushi, they generally do so only when it is part of a sushi roll, combined with rice, vegetables, and other ingredients. Most people would not eat raw fish on its own. Therefore, a plain slab of raw fish cannot be considered an item that is viewed, on its own, as edible.²⁷

Second, most salmon and tuna sold commercially are not edible raw; only specially prepared “sushi-grade” fish that has been flash-frozen can be safely eaten raw²⁸.

Multiple Ingredients

A dish containing both foods that are eaten raw and foods that are not is defined by its **primary ingredients**²⁹. For example, tomato soup may be prepared by a non-Jew even if it contains flour, since its main components—tomatoes and water—are edible raw. A meat knish, however, would be prohibited, even in contexts where Pas Palter might otherwise be permitted, since meat is a primary ingredient and is not eaten raw.

Coffee and Beer

Tosafos in Maseches Avodah Zarah asks why beer is not subject to Bishul Akum and offers two possible explanations. First, beer may not qualify as oleh al shulchan melachim. Second, since water is the primary ingredient and water is drinkable raw, the barley malt is considered **batel**.

When coffee began gaining popularity in Europe, the question arose whether it is subject to Bishul Akum.

The Pri Chadash³⁰ and

others

**HAVE A
SHAILA?**

Contact the
Midwest Bais
Horaah

CALL 773.539.4141
EMAIL mbhshailos@gmail.com

Another
project of
Agudath
Israel of
Illinois

ruled leniently based on Tosafos' second explanation. Although coffee is consumed for the flavor of the beans, the primary ingredient remains water, which is edible raw, and the prohibition therefore does not apply.

2. Foods Fit for a Respectable Table (Oleh al Shulchan Melachim)

The second requirement is that the food be something that would be served at a respectable meal. This criterion, too, is dependent on the cultural norms of the society in which one lives.

For example, over the centuries, poskim³¹ debated whether certain foods—such as potatoes—were subject to Bishul Akum, since in earlier times they were considered peasant food and not fit for a royal table. The consensus of contemporary poskim, however, is that potatoes are subject to Bishul Akum, as they are commonly served at formal dinners and state functions.

Potato Chips & Salami

There is a machlokes among the poskim³² as to whether the prohibition of Bishul Akum applies to potato chips. On the one hand, potato chips are generally not served at a state dinner. On the other hand, potatoes prepared in other ways—such as mashed or roasted—certainly would be. The question, then, is whether we view the min (species) as a single entity subject to Bishul Akum, or whether the manner in which it is prepared defines its status.

A similar question arises with regard to salami. Although salami itself would likely not be served at a state dinner, it is nevertheless classified as meat, and meat that is properly roasted would most definitely be served.

In practice, most kashrus agencies are lenient on this question³³ and do not require Bishul Yisroel for potato chips. This is also the ruling of Dayan Fuerst³⁴.

REHEATING

Foods that were already fully cooked and are merely reheated are not subject to Bishul Akum, since they are already edible. Accordingly, non-Jewish household help may reheat a previously cooked frozen meal. That being said, one would still need to make sure that there is oversight to avoid any kashrus concerns, such as using the wrong dishes or adding ingredients³⁵.

METHODS OF COOKING

The Shulchan Aruch³⁶ writes that the prohibition of Bishul Akum applies only to foods prepared through conventional cooking methods involving heat, such as boiling, frying³⁷, baking, or roasting. Foods prepared through other methods—such as pickling, salting, smoking, or sun-drying—were not included in the gezeirah.

With regard to smoked fish, it is important to distinguish between hot smoking, which halachically constitutes cooking and is therefore subject to Bishul Akum, and cold

smoking, which merely cures the fish and is permitted³⁸.

An interesting halachic consequence emerges from this distinction. If a non-Jew pickles or salts fish—thereby rendering it edible—and subsequently cooks it, the food remains permitted, since it was already edible prior to cooking.

MICROWAVES

Concerning Hilchos Shabbos, there is a machlokes among the poskim whether cooking in a microwave constitutes bishul d'Oraisa or is only assur mid'Rabbanan. Rav Moshe Feinstein zt"l³⁹ rules that microwave cooking is bishul d'Oraisa, since it is a common and effective method of cooking, while Rav Shlomo Zalman Auerbach zt"l⁴⁰ holds that it is only assur mid'Rabbanan.

The question then arises: Does the prohibition of Bishul Akum apply to food cooked in a microwave? [This would only be relevant to cooking a raw potato or eggs. Reheating foods that were already cooked does not present an issue of Bishul Akum as explained above.]

Some poskim argue there should be no issue of Bishul Akum even according to the stringent opinion of Rav Moshe regarding Shabbos. Since Bishul Akum is only rabbinical, and the Rabbanan clearly limited it to food being cooked over a flame⁴¹.

The consensus of most poskim⁴², however, is that Bishul Akum does apply to food cooked in a microwave. Dayan Fuerst relates that he discussed this issue directly with Rav Shlomo Zalman Auerbach zt"l, who—despite holding that microwave cooking is not bishul d'Oraisa on Shabbos—responded emphatically that one should not be lenient regarding Bishul Akum.

INDUCTION COOKTOPS

Based on the above it would seem obvious that food cooked on an induction cooktop is subject to Bishul Akum. Although the heat is not generated through a flame, the food itself is ultimately cooked through conventional means, such as a hot pot or boiling liquid.

**HAVE A
SHAILA?**

Contact the
Midwest Bais
Horaah

CALL 773.539.4141
EMAIL mbhshailos@gmail.com

Another
project of
Agudath
Israel of
Illinois

- לה:
- ד' והשלכות, כל דבר שיביטלו עובד מוכבים ואפילו בכלי טהור, ומכלו משום חתנות:
- לת ד' זה דנובנ, שלא הוא ישראל נדיל אצלו במאכל ובמשקה ואיכלו דבר טמא עכ"ל, ולכאורה לפי טעם זה של הש"י, יש להקשות למה הורו דבר האוכל חי ואינו עולה בשלוח מלכם, הא עדין שייך החשש של טמא ואכלנו דבר האסור? ונראה לאמור דעל זה הדגיש הש"י בבל אצלו שרק על ידי הרגילות ודוקרבה יש חשש סוף סוף אינלנו דבר האסור, ואם אינו מותר לאכול דברים חשובים אצלו לא באו ליד הרגילות ודוקרבה
- והטעם שהש"י הביא, כי פירושם פירוש הערוך השולחן (קובץ) הוא ליישב למר מקילים בבלטור ובדומה במת עני"ם משא"כ בביטול עני"ם, ועל זה הורח שש"י שהוא משום שיש ב' חששות בביטול עני"ם, וז' "אפשר שטעמו הוא למה הקילו בפת ולא בשלוקת - משום דבשלוקת יש עני טעמים, ובפת לא שייך חששה העני מאלית דבר אסור, דפת נראה להדיא מה שיש בו ולא ק בשלוקת ולק התמיזי בשלוקת ולא בפת" עכ"ל.
- פיר חדש ויה דעה סימן קכ"ו וז' ולענו פת של קראים יש להתימר ולאסור פתם דומיא דגוים שהרי הם ג"כ אין אוכלין פת פלנו.
- ובחשבות מבי"ט חלק [א] סימן ל"ח הביא בשם חשבות הרבני שמשון ואלו הקראים המחללין את המעדות כאליו מחללין שבתות ואילו סופרים בכל התורה מלה ע"כ. וכן בשבתות רבי בצלאל ביסמין ל' החמיר בקראים שבזמננו שקלקלו מעשריהם ע"ש, ועיין במש"י בסימן קס"מ ע"ש.
- קניא: ובמה שנקט החפ"מ לדרב פשוט שאין איסור חתנות במומר, ע' בדרכי חושבה קניאנו' שהביא מפקפקים על זה.
- שלי"ח אגרות משה יורה דעה חלק א סימן סו וז' ל דבר אם יש גזרת חלב עני"ם על מי שמחלל שבת בפרהסיא וכו' אבל מ"מ נראה שלא היה בכלל הגזירה, למה דאיתא במ"מ פ"ג ממ"א ה"ג בשם רמב"ן ורשב"א שאין הולכין באיסורין אלו של עני"ם אחר תנינת טעם, שחמנים וצו להרחיק ממאכליהם, שזה לא שייך בישראל מחלל שבת אין בפרהסיא, ולכן אין לאסור אלא מניש חשש ממש.
- חור"א א"ח פניד; וכן נקט השולחן שלמה יו"ט ס' תקנ"ב שולי הגיליון הע' א ד-ד לכה"פ לענין אלו שגדלו בלי שום ידיעה מיוחדת כלל ע"ש במה שחילק, אבל ע' בשו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ב סימן כ ענף ד' ד"ה ומה שהביא" שיש לו מהלך אחרת.
- ע"ש ד"ה לא אלא
- הובא בב"י סימן ק"ה ד' כתוב בארוחת חיים, והוא מתשובת הרמב"ן ס' פד"כ.
- קניא: בב"ש.
- הובא בש"ך קניא בסוף דבריו.
- קניא: ובמה שנקט החפ"מ לדרב פשוט שאין איסור חתנות במומר, ע' בדרכי חושבה קניאנו' שהביא מפקפקים על זה.
- הש"ך ס' ק"י בשם הגהות או"ה וכן איתא בדרכי חשבה אות לו' שם השערי דעה - שההיתר של א"א שיתחתו ג"כ נפל בביראי, שהרי הורו דה נוסקין על ששת אחים שחתיו יתמי אפילו בלא כונה להכליל, אבל הש"ך הביא מהא"ה שצריך כונה, ע"כ בואדי לא נוסקין על זה להתחילה.
- אחכמים אדם ללו ס' אות ד' שאם לא חיתה אחד מבני הבית - אין להקל אלא בדיעבד במקום הפסד מרובה. והערוך השולחן (קניא:) כתב שכונות הרמ"א להקל רק בצירוף כל הסבחות, וכתב שלמעשה רק במקום הדחק יש להקל אבל במקום דאפשר למצוא משרתת ישראלית אין להקל וכן הגמנה הפשוט. וכן בדרכי חשבה אות לו' הביא עוד בשם השערי דעה, שלכתחילה אין להקל על סברת הרמ"א של חתיו וכו'.
- וכל זה היה בזמנם שעדיין היה שייך סברת הרמ"א, אבל בזמננו שדיון שכל כלל זה נשאר אלא סברת הראב"ד שכבר הכריעו חוב הראשונים וגם השו"ע כנגדו בסע' א' "אפילו בכלי ישראל ובבית ישראל". וגם סברת השו"ת הרשב"א שכבר כתב הש"ך שלמעשה לא הוזכרה בהשו"ע או הרמ"א [וכן הוא במסורת משה כתב ידי חשמן] בהע' 6187 שלמעשה סברת הרשב"א לא נתקבל לדיואן, [וכן אמר לי דיון פורטס שליט"א שלמעשה אין להקל אפילו בדיעבד צריך לזרוק האוכל.
- ע' תוס' ע"ז דף לו' ד' ד"ה השלוקת, והר"ן על המשנה דף י"ג בדפי הרי"ף. וע' עוד בערוה"ש קניא בשם לו מהלך מיוחד ליישב למה מכלינהו התנא לב איסורים.
- קביט.
- קניא: ובהג"ה שם
- ערוך השולחן ויה דעה סימן קנ"ן דבר פשוט אחר דלענו דבר שאינו נאכל כמות שהוא חי הולכין אחר רוב בני אדם דהוא רוב אין אוכלין מאכל זה כמות שהוא חי אף שהיחד אוכלו מ"מ אסור גם לאותו יחיד לאכול מבטול ואם הרוב אוכלין זה כשהוא חי אף שהיחיד אינו יכול לאכול רק מבטול מ"מ מותר. וכן דבטלה דעתו אצל כל אדם וכן פסק אחד מגדולי אחרונים [פ"ח סקנ']
- ע' ספר אמרי דוד פ' כ' שמיביא שכן נקטו כל הראגוני כשרות לדיואן, שרק אוכל שגומשים state dinner נחשב עולה על שולחן מלכים. אבל דברים שהמלך אוכל אותם כשהוא לבד בצנועה אינם מוגדרים כעולה על שולחן מלכים. מאידך מביא שם בשם החו"א שהיה מחמיר שכל מה שהמלך אוכל בכלל ביעשה"ל, ומביא בשם רב מנחם נגאק שליט"א שיש לפרש בהו"ה ת' תוס' לענין שכר ע"ש.
- קניא:
- כן נקט הגורן וכן תה"ב (יד') וז' להעם דאכליה ע"ה הדחק ואף ליש מותרין דסעיף י"ב בדגים גדולים מודים כאן ובתמרים המרים דסעיף י"ז שסאן אין נאכלין אלא ע"ה בנבנבנבנ [וכן קיים הטור בהדיא ע"ה דוחק גדול עכ"ל. אבל ע' בבית יוסף שהביא טעם אחר מותרים שאכלת ביה"ה] אינו נחשב אכילה חשובה, ולפי זה אין לנו הכרעה לענין נאכל על ידי החרוק.
- ולענין חרוש שאפשר לאכלו חי, ע' בספר אמרי דוד פ' מ"ז.
- שורוש"ש ע"ז א' אבל אם מדינה אחת אכלה כשהיא חיה ומדינה אחרת אין אוכלין אותה רק מבטול אין נבטלון זה לזה [עני' תוס' שנת צ"ב ב"ה תת"ל לעיוותו כ"ה ד"ה ובבלי דולק]; וכן נקט החכ"א (סו"ד) וכדמוכתי שכן נוהגים הארגוני כשרות שבזמננו. אבל ראיתי שהשט"ח ה"ה סקנ"ס: חשש שלמי שישת"ה חי ודועיקיה חליו ברוב העולם ממש, ולא מספיק ברוב מדינה.
- ושמעתי מדיון פורטס שליט"א שאם במדינה אחת אוכל רק מסוים וגם כשהוא חי, והם מבטלים אותו כדי לשמור אתהולמכתי לאשר מקומות, אז במדינה השניה שמשלמים אותו לשלם, אפילו אם במדינה זאת נחשב רק זה "אינו נאכל חי", אין בו משום ביטול עני"ם, אבל ביעור שהוא להחזק דהוינו שבמדינה שנעשה הביטול אינו נאכל חי ובמקום שנשלח לשלם נאכל חי, ציעור זה הוא הניח בו"ע.

בה עוד בספר אמרי דוד שול"ך דן על ציעור זה.

- כן שמעתי מהריון שליט"א [וכן ראיתי במכתב מרעם בשם הרב בעלסקין צו"ל והרב שכטר שליט"א, וכן האריך רב אייזק אהליבס שליט"א בקובץ דאר ישראל ע"ב ע"כ] וביארו כן מהטעם הלוי ועוד פוסקים.
- הטעם הלוי חלק נטקס: רצה לאסור משום שישת"ה חי אפילו אם חוב מדינה זו אוכל אותו חי חליו ברוב העולם, ונראה שבהרב העולם עדיין אינו שותף כ"כ נפוץ. אבל כבר כתבנו שנראה שחוב האחרונים נקטסם כדעת הערוך השולחן וחו"א שתלוי בכל מדינה כפי עצמה.
- ויש שרצו לאסור שסבירא זו חליו בסמי האחרונים לענו זונגבלי (gingel) שהמג"א או"א ח"נד והובא במ"ב שם ס' ק"א' כתבו לבני זונגבלי וז' ואפילו רובו רחבו דבר כוכבים אין בו משום ביטול ע"ג, שהרי נאכלין חיון ע"ה תערובות צחקר"ד עכ"ל, ולכאורה מבואר שאפילו אם דוכבים ונבל פת וכן ידחקות האוכלים חיים וכתב רבי אהליבס שיש הערוך השולחן שם ועוד אחרונים העולקים על המג"א, אבל אצל flash בשטת המג"א אין להתייך כאן דאית דומה [וכן כתבו רב שכטר ורב בעלסקין במכתב שם לחלק] דבר שיש שהזונגבלי הוא העיקר והוא רק בא למתקן על ידי הסביר, משא"כ כאן שלא הורו רק "חוקין" ולהדג אלא הוא תערובת נמוך ונאכל הדג רק בצירוף כל שני המאכלים. וז' ש' רב בעלסקין צו"ל כ"י אין מה שנטפל לשאר הדברים באכילת הטוש' כדי לנקוב על מיטע הדג שבטנום שיהא נקרא נאכל כמות שהוא חי.
- סבירא זו ראיתי בספר א' אבל יש לדון בו. דבאמת כבר הקשו האחרונים הא כל בשר צריך להיות נחשב "נאכל חי" דהא יכול לאכול על ידי כבישה או מליחה, אבל דבר פשוט דהור' הוא דכבישה או מליחה נחשבים שנינו גמור. בהאבול, אבל י"ע ע"ה flash freezing הוא בדרך דהו דאילו הוא רק מעשה נקון בעלמא להרוג והיחידים אבל אינו משהה האוכל כלל, וע"כ י"ל שבאמת כ"ד דראוי לאכול חי" וצ"ע.
- שו"ע קניבא זו וז' עירב דבר הנאכל כמו שהוא חי עם דבר שאינו נאכל כמו שהוא חי ובישול העובד כוכבים אם העיקר מדבר שיש בו משום ביטול עובד כוכבים אסור ואם לאו מותר וכו'.
- פסא"ד של שאפאה עובד כוכבים אסורה אפילו למי שנוהג היתר בפת של עובד כוכבים מפני שהשומן נאסר כשהוא ענין משום ביטול עובדי כוכבים ונבל פת וכן ידחקות האוכלים חיים שבשלם עם בשר אסורים מפני שהשומן כ"כ בשר נבלע בהם. עכ"ל.
- קניא: דה"ה מביא הפנים מאירות שמחמיר ונטק למעשה לבעל נפש להחמיר. אך הערוך השולחן (קניבא:) והחכמ"א (סו"ד) כתבו שאין מקום להחמיר.
- החכ"א כלל ס' כתב שרם נחשבים עולה על שולחן מלכים. מאידך הערוך השולחן קניא חי חולק עליו וז' אבל ע"ה במדינתנו שזוהינה שותף למרובה והוא מאכל פשוט מאד והואש שרך והטענו יאמר לה זהה הלאה נלע"ד דאין שייך למר על זה עולה על שולחן מלכים ויש להתיישב בה: עכ"ל.
- כן שאלת אמר בסמי ליעקב מרנה"ר קמנצקי צו"ל (ו"ד ס' קול' ה' 24) potatos chips and salami' יש בהם ביטול עני"ם משום שלמעשה תחנין שלהם עולה על שולחן מלכים, ומקורו שיהא זו דהש"ך ס' ק"ב חי דברי האיסור והיתר הארוך שכתב וז' "קריבים וקורקבן ובני בנימיני אע"ה דאמרוטן לעיל" (ר"ס ע"ה) ואכלתוהו לאו בר אינש ולא הוי חתיכה הראויה להתכבד, מ"מ אסורים משום ביטולי עובדי כוכבים, ולא ביאר הש"ך למה באמת כן. וכתב פרי חדש (סימן קנ"ב ס' ק"ב) וכן בדיון דאלא מעתה בשר כחוש שאינו עולה על שולחן מלכים דכוחתיו הני ימי דשרי, אלא דנאצי לא מלוג רבנן וכל מינו בשאר אסור; והביא דבריו הערוך השולחן ס' ק"י.
- אבל ק' לדמשתעין בדברי הא"ה עצמו מבואר שטעמו לא משום "מין" אלא משום דהוא סובר שדברים שעולים משום פסדת נחשב עולה על שולחן מלכים. וראיתי שכבר עמד על זה הגר"ש פלדר שליט"א (ששעור הלכה תה"ה ט') והביא שכן ביארו האבני נזר ובס' שולחן הלוי דבר דברי הא"ה. וא"כ לא נמצא מקור לטעיה זו של מין. והגר"ש פלדר עצמו רצה לבאר ש"י יעקב לא היה אומר שהולכים אחר מין לעולם, אלא שהרבבד [וכן חפ"י] מטון דק באופן chips וחפ"י א' המושג על שולחן מלכים הוא הבהדל מוטע ועל כן סבר שנחשב הכל עולה על שולחן מלכים. דהרי כ"מ מודה שאם יג' ביטול חפ"י א' באופן שבצבעם ראויו לעלות על שולחן מלכים אלא שהוא קלקל אותם מעט ועכשיו אינם ראויים כפועל לעלות על שולחן מלכים, דסו"ס אסורים משום ביטול עני"ם.
- ע' שולחן הלוי כ"ה ומחזהו אליהו ח"ב ס' מ' וכן כתב בשיעורי הלכה להגר"ש פלדר ע"ש ק"ש הוא מנהג העולם להקל, אלא שהוא ממליץ לבני תורה להחמיר.
- כן שמעתי ממנו. ואמר לי שמה שמשמע מאנחנו"ו י"ד ח"ד ס' מ"ח שבו זה אסור. הוא שאל לבני מהתפשטה והם אמרו לו שהשאלת אמר לזרבי משה שיש כאלו chips שיהם שרם יותר עבים שבאמת מגנישים על שולחן מלכים והתשובה נכתב על סמך זה. ואמר לי עוד שכל התשובה היא נכתב בדרך אם תמצא לאומר, דבאמת שישת האגרו"ם הוא שאין בישול עני"ם factories שאין חשש חתנות, ע"כ לדידה באמת אין שאלה, אלא שהיה מותב בדרך את"ל להסבירים שאמורים לא פלגו יש ביטול עני"ם וכו'.
- מבואר בשו"ע ס' קתיב: וז"ל יש להחמיר שלא להניח הקדחת אצל השפחות כשאין ישראל בבית הג"ה ואינו יוצא ונכנס (תשובת הרא"ש כלל ס"ט) ואם איתר קלקול שנתנה דבר אסור בקדירה אין להאכילה אותה מאכל שלא ירגילה בכך (בית יוסף שבו"י שבו"י לקט): קניא: ע"ה נמשלח עובד כוכבים ופירות שעשען עד שהצריך לאכילה היא אלו מותרין דמלוח אינו כרוחה בבזירה זו "ההמנשן אינו כמבטול: והנהם כבשו אינו מבטול דלא אסור אלא ביטול של טור):
- כן מבואר בה"ח ס' סו.
- כן הוא מסביר וכן ראיתי שכתבו הטע וכן הוא בס' אמרי דוד
- ח"ה ח"ג ס' ב' וז' ל מה שיביטול בתמה אינו נאסר משום תולדות האור, הוא משום שאינו דרך בישול, ולכן במיקרוגל שטוב לביטול בו כמו בשו"ע מקוש, ודאי ש' מלתיך מבטול דאור דהיה מבטשן עכ"ל.
- במכתב שלי ח"א ס' י"ב מבואר שהוא סובר שהוא מדרבנן שכתב שצריך להיות דוחק בעי ידי אש או תולדות אש כגון משכן. וכן איתא בשש"ך א"ה ת"ה ח"ה.
- כן נקט הרחלק בבנימין קניא: וכן פסק רב משה היצמאן שליט"א. וראיתי שגם הגר"ש פלדר שליט"א צידד לאומר כן פ' ה"ה י"ב אבל לבסוף הכריע בבנימין קניא: וכן פסק רב משה היצמאן שליט"א.
- כן שמעתי מדיון פורטס שליט"א מהרב אלישיב צו"ל [וכן נפסק בשבחת יצחק ח"י פ' א' תא' א' בשמו]. וכן שמעתי הדיון מהרב ישראל יעקב פישר צו"ל, ומה שמעתי מהגרש"ד א' איתא וגם בה"ה שלימה [ספס"ף פ' ה' 44], וכן נקט השבט הלוי ח"ה ח"ד ס' קסה לדרב פשוט, והטעם שכל מה שנתבשל באופן נדיל וכל גבירות חו"ל להורחת מבטוליהם.

IN CONJUNCTION WITH

לרגל ימי השובבי"ם תשפ"ו

A HALACHA AND HASHKAFa SERIES

מוצש"ק פרשת ויחי

ט"ו סבת / January 3

שליט"א Horav Dovid Zucker

מוצש"ק פרשת שמות

כ"ב סבת / Jan 10

שליט"א Horav Shmuel Fuerst

Open Q & A

מוצש"ק פרשת בא

ז' שבט / Jan 24

מוצש"ק פרשת יתרו

כ"א שבט / Feb 7

שליט"א Rav Moshe Kaufman

9:00 pm

Adas Bnei Yisroel
6200 N Kimball Ave

FOR MEN ONLY

The shiurim will
be available on

